herpy

SKINKER

Cunningham's Skink

Egernia cunninghami

En stor, dagaktiv og meget social skink med pigget hale fra det tempererede sydøstlige Australien. *Egernia cunninghami* lever i familiegrupper i klippesprækker, føder levende unger og ligger i dvale i de kolde måneder. Den kræver et stort, solbeskinnet terrarie med solide klippestrukturer og UVB.

Familie: Scincidae Tidligere navn: *Tiliqua cunninghami* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**30-40 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**200-350 g**
Levetid	**20-27 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Klippeboende**
Biotop	**Klippeterræn og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 60 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-30 °C**
Hotspot	**35-40 °C**
Temperatur, nat	**12-18 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, frugt, planter og orme/snegle**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kønsmoden	**60 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-8 unger**
Kuld pr. år	**1**
Drægtighed	**90 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste III (Australien, som alle *Egernia*-arter) og i bilag C i EU's forordning om handel med vilde dyr. Dyr skal være lovligt erhvervet, og dokumentation for oprindelsen skal følge dyret. CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Ingen skinker er forbudt at holde i Danmark efter bekendtgørelsen om dyr, der ikke må holdes af private.

Om arten

Egernia cunninghami er en stor, kraftig skink med korte ben, et bredt hoved og en lang, spids hale. Skællene på ryggen er kølede fra nakken og ud til halespidsen, og på halen sidder de som store, tornede ringe. Farven spænder fra rustrød og mørkebrun til dybsort med spredte, lysere pletter, især omkring munden og på benene. Dyr fra nordlige bestande er ofte mindre og brune eller rødlige, mens sydlige dyr er mørkere og stærkere tegnede.

Kroppen fra snude til kloak er op til 25 cm hos voksne dyr, og den samlede længde er 30-40 cm. Voksne dyr vejer op til omkring 350 g. Benene er så korte, at dyret glider på bugen, når det bevæger sig. *E. cunninghami* kan forveksles med blåtungeskinker (slægten *Tiliqua*), men har pigge på halen og er ikke glat som disse.

Arten er dagaktiv og bruger store dele af dagen på at sole sig på klipper. Artsnavnet hylder botanikeren og opdagelsesrejsende Alan Cunningham, der indsamlede de første dyr.

Udbredelse og levested

Egernia cunninghami findes i det sydøstlige Australien, fra det sydøstlige Queensland gennem New South Wales til det centrale Victoria, på begge sider af Great Dividing Range. En adskilt bestand lever i South Australia i Mount Lofty Ranges og på Fleurieu-halvøen.

Bestandene er knyttet til klippefremspring i skov og åben skov. Rydning af land og fjernelse af stammer og sten spærrer for spredning mellem bestandene, og den sydaustralske bestand regnes som truet.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Arten lever i skov og åben skov med klippefremspring og store granitblokke. Dyrene bor i sprækker, mellem sten, i hule træstammer og under bark. En familiegruppe består af et par og flere generationer af afkom, i alt op til 26 dyr, som bruger de samme skjul og soler sig sammen på de samme klipper.

Klimaet er tempereret med varme somre og kolde vintre. Dyrene er aktive fra omkring september til april og ligger i dvale i den australske vinter, typisk fra april til september. Aktive dyr i naturen har en kropstemperatur på 30-33 °C, og i forsøg vælger de omkring 35 °C. Voksne dyr lever overvejende af planter som blade, blomster og frugt, suppleret med snegle, biller og andre leddyr; unge dyr æder flere leddyr end voksne.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Egernia cunninghami er en stor art, og den kræver et rummeligt terrarie. Et par skal have mindst 120 × 60 × 60 cm (længde × bredde × højde); 120 × 40 × 40 cm er den absolutte nedre grænse og giver kun lidt plads til en gradient. En lille gruppe på en han og tre-fire hunner kræver mere.

Byg sprækker og huler af flade sten, skifer og kork, og stil dem direkte på bunden, så de ikke kan undergraves. Der skal være mindst to skjul og en stor, flad solsten. Brug bark, kokosfibre og jord som bund; undgå fint sand, fordi det kan give øjenirritation og tarmforstoppelse. Hold bunden let fugtig under ét skjul. Terrariet skal være godt ventileret og have et tæt, flugtsikkert låg. En stor vandskål, hvor dyret kan bade, hører til.

TEMPERATUR

Terrariet skal have en tydelig gradient: 31-35 °C i den varme ende og omkring 25 °C i den kølige. Under en halogenspot ligger en stor, flad sten, hvis overflade må nå 35-40 °C målt med et infrarødt termometer; det passer til den kropstemperatur på omkring 35 °C, som arten selv vælger. Solpladsens overfladetemperatur er et skøn.

Om natten må temperaturen falde til 12-18 °C, som i den tempererede hjemegn. Dyrene tåler kølige nætter, men skal kunne varme sig op om morgenen.

I naturen ligger arten i dvale fra omkring april til september. Kortere dage og lidt lavere temperaturer om vinteren følger dyrets rytme, men en egentlig vinterhvile er ikke dokumenteret som nødvendig i terrarier, og temperatur og varighed for den er ikke kendt. Vil man give en kølig periode, skal det kun være for raske, velnærede dyr.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Egernia cunninghami kommer fra tempererede klippeskove, og en luftfugtighed på 40-60 % passer. Forstøv terrariet let et par gange om ugen, og hold et fugtigt skjul i den kølige ende, så dyret selv kan vælge.

En stor, stabil vandskål med frisk vand skal altid stå fremme; dyrene drikker og bader i den. Skift vandet dagligt, og vask skålen hver uge.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Egernia cunninghami er dagaktiv, soler sig meget og skal have UVB, så længe lyset er tændt. Et UVB-rør på 5-6 % i reflektor over solpladsen, der dækker omkring halvdelen af terrariets længde, giver Ferguson-zone 3. Zonen er et skøn; den nære slægtning *Egernia stokesii* placeres også i zone 3. Placér solpladsen, så dyrets ryg er mindst 20 cm fra røret. UVB trænger ikke

gennem glas eller plast, og rørene skiftes efter fabrikantens anvisning.

Supplér med stærkt, hvidt dagslys. Lysperioden er omkring 14 timer om sommeren og 12 timer om vinteren.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Varme og temperatur

FODER

Egernia cunninghami er altædende, men voksne dyr er overvejende planteædere: i naturen består over 90 % af deres føde af plantedele. Unge dyr æder langt flere leddyr. Giv derfor voksne dyr en stor del grønt og unge dyr mere dyrisk føde.

Giv grønt og vilde urter som mælkebøtte, kløver, endivie og kål, hakkede grøntsager som squash, gulerod og agurk, blomster som hibiscus og roser, og lidt frugt som godbid. Dertil insekter som kakerlakker, fårekyllinger, græshopper og melorme samt snegle. Små mængder magert kød eller kogt æg kan indgå, men skal ikke fylde meget. Vask alt grønt og vilde urter, før det gives.

Unge dyr fodres dagligt, voksne tre gange om ugen i små portioner, skiftevis grønt og dyrisk føde. Drys insekter og grønt let med kalk, og giv et vitamintilskud en gang om ugen. Kost med meget kød og fedt giver fedme.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Egernia cunninghami er et af de mest sociale krybdyr: den lever i langvarige familiegrupper. Et par kan holdes sammen, og en lille gruppe bestående af en han og tre-fire hunner fungerer i et stort terrarie, især hvis dyrene er vokset op sammen. Fremmede voksne hanner kan slås alvorligt, så en han skal ikke holdes sammen med andre hanner. Nye dyr introduceres kun efter karantæne og under opsyn, og de skal adskilles, hvis de slås.

Dyrene bliver mere tillidsfulde ved fodring fra pincet, men er ikke dyr, der egner sig til meget håndtering. Et truet dyr trækker sig ind i en sprække, puster sig op og låser sig fast med de piggede skæl, så det er svært at få ud. Rolig adfærd og faste rutiner mindsker stress.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene er svære at skelne udefra, og sikker kønsbestemmelse kræver en dyrlæge med erfaring i krybdyr. Ungerne bliver kønsmodne efter omkring fem år ved en længde fra snude til kloak på 19-20 cm. Hos dyr med rigelig føde går det muligvis hurtigere, men det er ikke dokumenteret.

PARRING

Arten er monogam, og parrene holder sammen år efter år. Dyr i familiegrupper parrer sig sjældent med nære slægtninge, så grupper af søskende kan give dårlig parring; et par fra forskellige familier fungerer bedst. Parringen finder sted omkring november, efter vinterens dvale. Om en kølig vinterperiode er nødvendig for avl i terrarier, er ikke dokumenteret.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten føder levende unger. Et kuld er på 1-8 unger; angivelserne svinger fra 1-8 til 1-11. Hunnen føder højst ét kuld om året, og ikke alle hunner yngler hvert år. Ungerne fødes i januar og februar.

INKUBATION

Der er ingen æg at udruge. Drægtighedens længde er ikke dokumenteret; 90 dage i boksen er lånt fra *Egernia stokesii* og passer med parring i november og fødsel i januar-februar. Giv den drægtige hun ekstra føde, kalk og UVB, og hold terrariet roligt. Hunnen kan føde i det åbne, hvis sprækkerne er for smalle, så der skal være brede, flade skjul.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er 6-7 cm fra snude til kloak ved fødslen. I naturen bliver de i familiegruppen, til de er kønsmodne. Giv dem et terrarie med skjul, UVB og små insekter og finthakket grønt dagligt, drysset med kalk. Hold ungerne under opsyn, og skil dem fra de voksne, hvis der ses aggression.

Sundhed og typiske fejl

Egernia cunninghami er hårdfør, når temperatur, lys og bund er rigtige. De typiske problemer er:

- Kalkmangel og knogleskørhed ved for lidt UVB og ensidig kost.
- Tarmforstoppelse ved fint sand eller store stykker føde.
- Fedme ved for meget kød og fedt og lidt bevægelse.
- Indvendige og udvendige parasitter, især hos nye dyr.
- Kampskader og stress ved for tæt hold, især af fremmede voksne hanner.

Arten kan blive over 20 år og op til 27 år gammel. Sæt nye dyr i karantæne i mindst en måned. Dyrene skjuler sygdom godt, så kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr ved ændret appetit, vægttab eller hævelser.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.